

مقاله علمی - پژوهشی:

تأثیر باکتری پروبیوتیک *Pediococcus acidilactici* در کاهش سمیت دیازینون بر ناپلی *Artemia franciscana*

فرشید مرادی^۱، نصرالله احمدی فرد^{۲*}، امیر توکمه چپی^۲

*n.ahmadifard@urmia.ac.ir

- ۱- گروه شیلات، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.
 ۲- گروه میکروبیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

تاریخ پذیرش: اردیبهشت ۱۴۰۰

تاریخ دریافت: مرداد ۱۳۹۹

چکیده

در مطالعه حاضر، اثر باکتری پروبیوتیک *Pediococcus acidilactici* بر کاهش سمیت آفت کش دیازینون بر *Artemia franciscana* مورد بررسی قرار گرفت. بعد از تعیین دوز کشندگی سم دیازینون بر ناپلی آرتمیا، تعداد ۵ تیمار از غلظت‌های مختلف (صفر، $۳/۷۵ \times ۱۰^{-۶}$ ، $۷/۵ \times ۱۰^{-۶}$ ، $۱۱/۲۵ \times ۱۰^{-۶}$ و ۱۵×۱۰^{-۶} کلونی بر میلی‌لیتر) باکتری *P. acidilactici* برای بررسی نقش آن در کاهش تأثیر سم در محیط‌های کشت ناپلی آرتمیا استفاده شد. برای تعیین غلظت کشندگی LC_{50} ۲۴ ساعته سم در *A. franciscana* ابتدا در آزمایش اول از ۵ غلظت ۶۰-۲۰ میلی‌گرم بر لیتر استفاده گردید که در پایین‌ترین غلظت میزان تلفات بیشتر از ۵۰ درصد در مدت زمان ۲۴ ساعت به دست آمد. در آزمایش دوم از غلظت‌های پایین‌تر ۱۸-۱۲ میلی‌گرم بر لیتر سم دیازینون استفاده گردید. براساس نتایج میزان LC_{50} ۲۴ ساعته به میزان ۱۲ میلی‌گرم بر لیتر محاسبه شد. با استفاده از دستگاه HPLC میزان کاهش مقدار سم در حضور غلظت‌های مختلف باکتری پروبیوتیک محاسبه شد. میزان حذف سم در پایین‌ترین غلظت باکتری ($۷/۵ \times ۱۰^{-۶}$ کلنی بر میلی‌لیتر) ۸۲ درصد و در بالاترین تراکم ($۲۲/۵ \times ۱۰^{-۶}$ کلنی بر میلی‌لیتر) ۹۵ درصد مشاهده شد. افزودن همزمان باکتری و سم به طور معنی‌داری باعث کاهش تلفات آرتمیا نسبت به تیمار شاهد شد ($p < ۰/۰۵$) اگرچه در تیمارهای باکتری غلظت‌های مختلف باکتری تفاوت معنی‌داری در کاهش تلفات آرتمیا نشان ندادند ($p > ۰/۰۵$). براساس نتایج تحقیق حاضر مشخص شد که باکتری *P. acidilactici* تأثیر معنی‌داری بر کاهش سمیت سم دیازینون به عنوان سم ارگانوفسفره دارد. همچنین نتایج تأثیر حضور همزمان سم و باکتری بر میزان تلفات آرتمیا، نشان‌دهنده حذف و بی‌اثر شدن سم به وسیله باکتری است.

کلمات کلیدی: آرتمیا، باکتری، پروبیوتیک، دیازینون، آفت‌کش ارگانوفسفره

*نویسنده مسئول

مقدمه

امروزه آلودگی محیطزیست و بهویژه محیط آبی، جوامع انسانی و موجودات زنده را درگیر مشکلات جدی و غیرقابل جبران نموده است (Chu *et al.*, 2018). گروه بزرگی از آلاینده‌های زیست‌محیطی، سموم کشاورزی می‌باشند که آفت‌کش‌ها گروهی از این سموم هستند (El-Bakouri *et al.*, 2008). امروزه بیش از ۱۰۰۰ نوع از آنها در کشورهای مختلف جهان مورد استفاده قرار می‌گیرند و طی دهه‌های گذشته، مقادیر قابل توجهی از این ترکیبات وارد منابع آبی شده‌اند (Sucahyo *et al.*, 2008)؛ سیف زاده و همکاران، (۱۳۹۷). سموم ارگانوفسفره‌ها بزرگ‌ترین و متنوع‌ترین گروه آفت‌کش‌های موجود هستند و در حدود ۷۰ درصد آفت‌کش‌های ثبت‌شده در جهان را تشکیل می‌دهند (Chu *et al.*, 2018).

دیازینون یکی از مهم‌ترین آفت‌کش‌های ارگانوفسفره می‌باشد که دارای فرمول شیمیایی $C_{12}H_{21}N_2O_3PS$ می‌باشد (Koprucu *et al.*, 2006) و به عنوان یک آفت‌کش پایدار (با نیمه‌عمر ۱۷۱ روز در دمای ۲۱ درجه سانتی‌گراد) به‌شدت برای ماهی‌ها، بی‌مهرگان آبی، حشرات شکارچی و یا پارازیت‌ها سمی است (Coupe *et al.*, 2000). صمدی و همکاران، (۱۳۹۹). دیازینون به‌راحتی وارد بدن آبزیان می‌شود و در داخل بدن دیازینون به دیازوکسون متابولیزه می‌شود که دیازوکسون شکل سمی دیازینون می‌باشد (Dutta and Arends, 2003). غلظت‌های مختلف دیازینون سبب کاهش درصد تفریح، کاهش رشد، تغییر شکل ستون فقرات، کاهش وزن در اندام‌های جنسی، کاهش حرکت، افزایش ناهنجاری و مرگ اسپرم (Larkin and Tjeerdema, 2000)، کاهش تولیدمثل و عملکرد سیستم ایمنی و مرگ (Hamm and Hinton, 2000) می‌شود.

بسیاری از گونه‌های باکتری اسیدلاکتیک میکروارگانوسم‌های غیربیماری‌زا هستند و ظرفیت زیادی برای حذف یا جذب انواع مختلف آلودگی‌های شیمیایی موجود در محلول‌های آبی دارند (Dogi *et al.*, 2011). مطالعاتی در کاربرد آنها، در زمینه‌های محیطزیست، سلامت و ایمنی مواد غذایی به عنوان استراتژی‌هایی برای کاهش آلودگی مواد شیمیایی و

تعداد دیگری از کاربردهای آنها صورت گرفته است (Harishankar *et al.*, 2013). مکانیزم‌های تعامل باکتری اسیدلاکتیک با آلودگی‌های شیمیایی متنوع هستند و بستگی به ماهیت آلودگی، سویه میکروبی و شرایط فیزیکی و شیمیایی دارند (Dogi *et al.*, 2011). نقش باکتری‌های اسیدلاکتیک در از بین بردن سموم ارگانوفسفره عمدتاً با یک فرآیند تجزیه باکتریایی همراه است. Harishankar و همکاران (۲۰۱۳) نشان دادند که فرآیندهای تخریب آفت‌کش‌ها به‌وسیله باکتری‌های اسیدلاکتیک مختلف در شرایط مشابه متفاوت هستند که نشان می‌دهد که مسیرهای مختلفی ممکن است در این سویه‌ها وجود داشته باشند. سه کلاسه از آنزیم‌های باکتریایی برای تخریب آفت‌کش‌های ارگانوفسفره شامل phosphotriesterases، methyl parathion hydrolases و organophosphorus acid anhydrolases شناخته شده‌اند و همه از طریق هیدرولیز کردن پیوند فسفواستر R_3 عمل می‌کنند (Russell *et al.*, 2011) که بعضی از آنها در باکتری‌های اسیدلاکتیک گزارش شده‌اند، مانند Islam و همکاران (۲۰۱۰) که آنزیم phosphorus hydrolase را در باکتری *Lactobacillus brevis* استخراج کردند. همچنین مطالعات متعدد نشان داده است که باکتری‌هایی برای تجزیه آفت‌کش‌های organochlorates، pyrethroids و carbamates وجود دارند (Cycon and Piotrowska-Seget, 2016). Trinder و همکاران (۲۰۱۵) گزارش کردند که لاکتوباسیلوس‌ها می‌توانند به عنوان یک سیستم بالقوه برای جذب و کاهش آفت‌کش‌ها در انسان و سایر موجودات زنده عمل کنند.

محیط‌های زندگی آرتمیا مناطق ساحلی و آب‌های کم‌عمق با شوری بالا هستند که اغلب نزدیک به مناطق کشاورزی قرار دارند. آفت‌کش‌های ارگانوفسفره به دلیل سمیت و قابلیت ذخیره‌سازی می‌توانند تهدیدی برای جمعیت آرتمیاها باشند. همچنین آفت‌کش‌هایی که در بافت‌های آرتمیا انباشته می‌شوند، می‌توانند از طریق زنجیره غذایی به محصولات آبی‌پروری برسند. آرتمیا به دلیل پرورش آسان، زمان تولیدمثل کوتاه، توزیع جهانی و دسترسی تجاری به تخم‌های آن، به عنوان محبوب‌ترین موجودات آزمایشی

رقت‌های آزمایشی به میزان ۱۰۰۰، ۵۰۰، ۲۵۰، ۱۲۵، ۶۲/۵، ۳۱/۲۵، ۱۵/۶۳ و ۷/۸۲، ۳/۹۱ میلی‌گرم از سم دیازینون تهیه گردیدند. از محیط کشت MRS برای مدت ۷۲ ساعت در دمای ۲۸ درجه سانتی‌گراد برای جداسازی و شمارش باکتری‌ها استفاده شد. بعد از شمارش باکتری‌ها بر اساس شکل و رنگ کلنی‌های باکتری‌های لاکتوباسیل میزان تغییرات پروبیوتیک‌ها توسط سم مشخص شد (Ahmadifard et al., 2018). براساس استاندارد بین‌المللی حداقل غلظت مهارکنندگی (MIC) و حداقل غلظت باکتری کشی دیازینون (MBC) تعیین شد (CLSI, 2009).

تعیین غلظت کشندگی برای ناپلی آرتیمیا (LC₅₀)

به دلیل احتمال تجزیه و تضعیف سم دیازینون، رقت‌سازی از سم قبل از شروع آزمایش و به اندازه مورد نیاز صورت گرفت. برای تهیه رقت‌های آزمایشی در مرحله اول میزان ۰، ۲۰، ۳۰، ۴۰، ۵۰ و ۶۰ میلی‌گرم و در مرحله بعد ۱۲، ۱۴، ۱۶ و ۱۸ میلی‌گرم از سم دیازینون (۶۰ درصد) به یک لیتر آب با شوری ۳۵ گرم در لیتر اضافه شد و سپس به لوله‌های فالكون ۵۰ میلی‌لیتری منتقل شدند. با توجه به جرم مولکولی و درصد خلوص سم دیازینون (۶۰ درصد) برای تهیه غلظت محلول خالص میزان سم در هر رقت در عدد ۱/۶۶۷ ضرب شد.

پس از تهیه رقت‌های دیازینون ۲۰ عدد ناپلی آرتیمیای تازه تفریخ شده به هر یک از لوله‌های فالكون حاوی آب شور و سموم دیازینون با رقت‌های مذکور توزیع شدند. لوله‌های فالكون در داخل آکواریوم شیشه‌ای مجهز به بخاری آکواریومی در دمای ۲۶±۰/۵ درجه سانتی‌گراد قرار گرفتند. تمامی ناپلی‌ها به مدت ۲۴ ساعت بدون غذاهای در غلظت‌های موردنظر نگهداری شدند و میزان تلفات بعد از ۲۴ ساعت محاسبه شد (هدایتی و همکاران، ۱۳۹۵). مقادیر LC₅₀ و محدوده اطمینان ۹۵ درصد مطابق دستورالعمل فینی (Finney) با روش آنالیز Probit محاسبه شد (Guzzella et al., 1997).

برای آزمایش سمیت کوتاه‌مدت محسوب می‌شود (Chiocchetti et al., 2018). با آگاهی از دامنه تحمل آرتیمیا به آلودگی‌های مختلف می‌توان نتایج به‌دست آمده را در آبیان پرورشی به طور مؤثرتر استفاده کرد (Ali et al., 2018). هیچ‌گونه اطلاعاتی در مورد اثر محافظتی این باکتری‌ها در موجودات زنده از جمله آرتیمیا گزارش نشده است. با توجه به اثرات مخرب آفت‌کش‌ها و پس‌مانده‌های آنها بر اکوسیستم‌های آبی لازم است که اثرات این مواد شیمیایی در حضور پروبیوتیک‌ها مورد ارزیابی قرار گیرند. لذا، تحقیق حاضر به بررسی اثر پروبیوتیک‌ها بر کاهش سمیت سموم کشاورزی بر بقاء آرتیمیا فرانسیسکانا انجام شده است تا میزان بقاء ناپلی آرتیمیا در معرض سم دیازینون و حضور پروبیوتیک *P. acidilactici* مورد بررسی قرار گیرد.

مواد و روش کار

تهیه آرتیمیا و باکتری

سیست‌های *A. franciscana* مورد استفاده در این تحقیق از مراکز تجاری تهیه شد. سیست‌های آرتیمیا براساس روش‌های استاندارد ضد عفونی و پوسته‌زدایی و در دمای ۲۸-۳۰ درجه سانتی‌گراد و شوری ۳۳ در هزار تخم‌گشایی شدند (Sorgeloos et al., 2001). سویه باکتری *P. acidilactici* از محصول تجاری شرکت لامند فرانسه تهیه شد. سم دیازینون (به شکل امولسیون ۶۰ درصد محلول در زایلون ۴۰ درصد) ساخت شرکت پرتونار (ساخت ایران) تهیه شد.

تعیین حساسیت ضد باکتریایی دیازینون

برای این منظور، سویه باکتری *P. acidilactici* در محیط MRS broth کشت داده شد. پس از رشد با دور ۳۰۰۰ دور دقیقه سانتریفوژ و پس از دو مرتبه شستشو با سرم فیزیولوژیک استریل، تراکم آن به طور جداگانه با روش نفلومتری با لوله شماره ۱ مک فارلند (تراکم 10^9 CFU mL⁻¹) تنظیم شد. سپس رقت‌های سریالی از سم دیازینون در مبنای ۲ با استفاده از محلول ۵۰ درصد DMSO تهیه شد. غلظت‌های مورد استفاده به صورت

حاوی $11/25 \times 10^6$ CFU/mL از پروبیوتیک و حاوی سم و ۵- تیمار حاوی 15×10^6 CFU/mL از پروبیوتیک و حاوی سم برای بررسی نقش آن در کاهش تأثیر سم در محیط‌های کشت آرتیمیا استفاده شد. غلظت‌های مذکور در لوله‌های فالکون ۵۰ میلی‌لیتری تنظیم شدند و به هر یک از فالکون‌ها ابتدا پروبیوتیک به همراه سم دیازینون اضافه شد و پس از ۲۴ ساعت تعداد ۵۰ عدد ناپلی تازه تفریح شده در هر یک از فالکون‌ها توزیع شدند و در نهایت میزان تلفات ناپلی آرتیمیا بعد از گذشت ۲۴ ساعت محاسبه شد (Planas *et al.*, 2004).

روش تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها

آزمایش‌ها در قالب یک طرح کاملاً تصادفی انجام گردید. ابتدا نرمال بودن داده با استفاده از آزمون کولموگراف-اسمیرنوف بررسی شد و سپس برای مقایسه بین تیمارها از آنالیز واریانس یک طرفه ANOVA و جهت مقایسه میانگین‌ها از آزمون چند دامنه توکی در سطح احتمال $p < 0/05$ استفاده گردید. مقادیر LC_{50} در محدوده اطمینان ۹۵ درصد مطابق دستورالعمل فینی (Finney) با روش آنالیز Probit محاسبه شد. آنالیز آماری با استفاده از نسخه ۲۱ نرم افزار SPSS صورت گرفت. جداول و نمودارهای موردنیاز نیز با نرم‌افزار Excel (نسخه ۲۰۱۳) ترسیم شدند.

نتایج

شمارش باکتری و تعیین MIC و MBC

میزان شمارش باکتری در دوزهای مختلف سم در جدول ۱ ارائه داده شده است. براساس نتایج میزان دوزهای بیشتر از ۲۵۰ میلی‌گرم بر لیتر سم دیازینون باعث توقف کامل رشد باکتری (MIC) و مرگ کامل باکتری‌ها (MBC) شد. با کاهش غلظت سم تعداد باکتری‌ها افزایش یافت به طوری که در غلظت‌های کمتر از $3/91$ میلی‌گرم بر لیتر سم دیازینون تعداد باکتری‌ها غیرقابل شمارش بود.

روش تعیین میزان دوز سم باقی‌مانده با استفاده از دستگاه HPLC

بعد از مشخص شدن غلظت کشندگی ۵۰ درصد (LC_{50}) سم دیازینون، باکتری پدیوکوس با غلظت‌های مختلف ($11/25$ ، $7/5$ ، $3/75 \times 10^6$ CFU/mL) به محیط حاوی سم اضافه گردید و بعد از سپری شدن ۲۴ ساعت با استفاده از سانتریفوژ باکتری‌ها جداسازی شدند و محیط فوقانی جهت آنالیز میزان باقی مانده سم به آزمایشگاه HPLC ارسال شد. هنگام نمونه‌برداری جهت جلوگیری از تجزیه دیازینون، در هر بطری بعد از برداشت نمونه ۱۰ میلی لیتر دی کلرومتان اضافه شد. نمونه‌های جمع‌آوری شده در بطری ۲۵۰ میلی‌لیتری با فویل پوشیده و در کنار یخ تحت دمای ۴-۰ درجه سانتی‌گراد قرار داده شدند. عملیات استخراج دیازینون از نمونه‌ها بدین صورت است که ۲۵۰ میلی‌لیتر نمونه داخل کیف دکانتور ریخته و ۲ میلی‌لیتر کلرور سدیم اشباع به آن افزوده شد. عمل جداسازی دیازینون از محلول حاصل در سه مرتبه متوالی با افزودن $12/5$ ، $15/5$ و 12 میلی‌لیتر دی کلرومتان ادامه یافت. فاز آلی نمونه‌ها در هر مرحله جدا، سپس ۷ گرم سولفات سدیم انیدرید به آن اضافه گردید تا عاری از آب شود. حجم محلول آلی جدا شده در دمای آزمایشگاه تبخیر شد و مواد باقیمانده در استن حل شدند. بدین طریق نمونه‌ها برای تزریق به دستگاه HPLC آماده شدند. شرایط کروماتوگرافی برای آنالیز دیازینون به صورت ایزوکراتیک با فاز معکوس در ستون C-۱۸ با فاز متحرک حاوی متانول/آب (۷۰/۳۰) در دمای اتاق با HPLC و نرم افزار EZ-chrome با دکتور UV در طول موج ۲۲۰ نانومتر انجام شد (Dean, 2009).

تعیین دوزهای پروبیوتیک و بقای آرتیمیا

بعد از مشخص شدن نتایج دوز کشندگی سم دیازینون بر ناپلی آرتیمیا و حداقل غلظت مهارکنندگی (MIC) و حداقل غلظت باکتری کشی دیازینون (MBC) ۵ تیمار از غلظت‌های مختلف پروبیوتیک شامل ۱- تیمار فاقد پروبیوتیک و حاوی سم، ۲- تیمار حاوی CFU/mL $3/75 \times 10^6$ از پروبیوتیک و حاوی سم، ۳- تیمار حاوی CFU/mL $7/5 \times 10^6$ از پروبیوتیک و حاوی سم، ۴- تیمار

آرتمیا فرانسیکانا ابتدا در آزمایش اول از ۵ غلظت ۲۰-۶۰ میلی گرم بر لیتر استفاده گردید که نتایج نشان دهنده تلفات ۱۰۰ درصدی در غلظت‌های بالای ۵۰ میلی گرم بر لیتر می باشد (شکل ۱). در غلظت‌های پایین تر میزان تلفات از ۱۰۰ درصد کمتر بود. اما در پایین ترین غلظت نیز میزان تلفات بیشتر از ۵۰ درصد در مدت زمان ۲۴ ساعت به دست آمد.

در آزمایش دوم از غلظت‌های پایین تر ۱۸-۱۲ میلی گرم بر لیتر سم دیازینون استفاده گردید که نتایج آن در شکل ۲ نشان داده شده است. براساس نتایج حداکثر تلفات به طور معنی داری در تیمار ۱۸ میلی گرم بر لیتر مشاهده شد. اگر چه از نظر آماری بین تیمارهای ۱۸-۱۴ میلی گرم بر لیتر تفاوت معنی داری یافت نشد. براساس این نتایج میزان غلظت کشندگی ۵۰ درصد (LC_{50}) با استفاده از نرم افزار SPSS و به میزان ۱۲/۲۲ میلی گرم بر لیتر محاسبه شد.

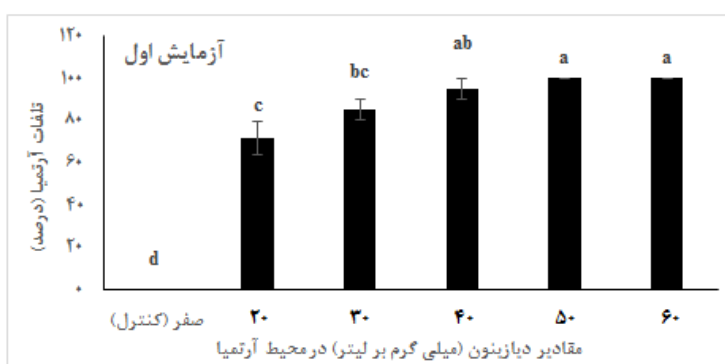
جدول ۱: تعداد باکتری *P. acidilactici* بعد از فرار دادن در غلظت‌های مختلف سم دیازینون

Table 1: Number of *P. acidilactici* bacteria after exposure to different concentrations of diazinon toxin

غلظت های سم دیازینون (میلی گرم بر لیتر)	تعداد باکتری (CFU/mL)
۱۰۰۰	.
۵۰۰	.
۲۵۰	.
۱۲۵	11×10^6
۶۲/۵	157×10^7
۳۱/۲۵	314×10^7
۱۵/۶۳	49×10^8
۷/۸۲	667×10^8
۲/۹۱	غیرقابل شمارش

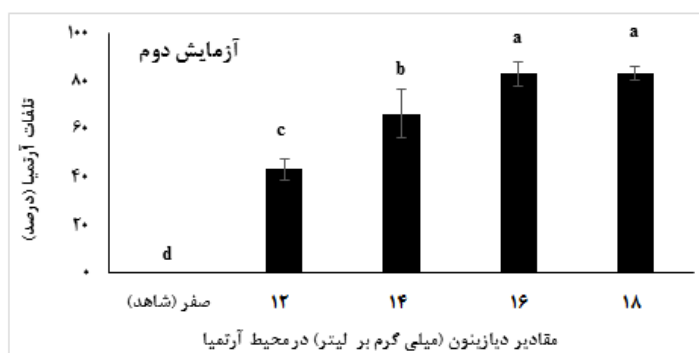
میزان مرگ و میر آرتمیا در غلظت‌های مختلف سم دیازینون و محاسبه LC_{50}

برای تعیین غلظت کشندگی ۵۰ درصد (LC_{50}) سم در

شکل ۱: میزان مرگ و میر آرتمیا (درصد) در غلظت‌های ۲۰ تا ۶۰ میلی گرم بر لیتر سم دیازینون (آزمایش اول)

Figure 1: Mortality of Artemia (%) in concentrations of 20 to 60 mg L⁻¹ diazinon toxin (first experiment)

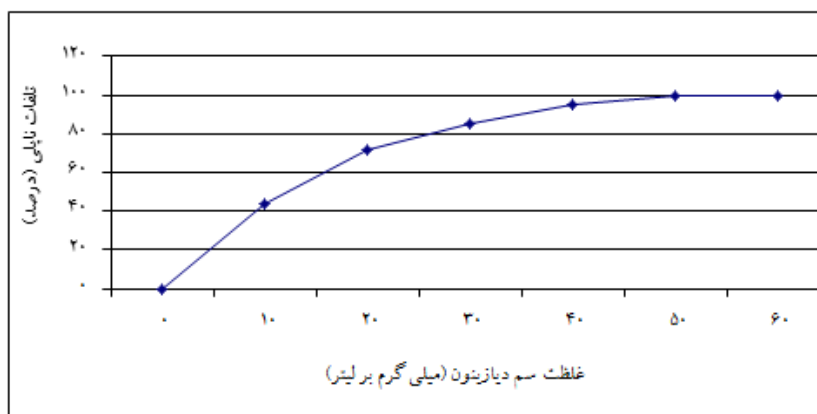

شکل ۲: میزان مرگ و میر آرتمیا (درصد) در غلظت‌های ۱۲ تا ۱۸ میلی گرم بر لیتر سم دیازینون (آزمایش دوم)

Figure 2: Mortality of Artemia (%) in concentrations of 12 to 18 mg L⁻¹ diazinon toxin (second experiment)

لیتر سم دیازینون یک شیب تند را نشان داد. این در حالی است که الگوی تلفات بعد از افزایش غلظت از ۲۰ میلی گرم بر لیتر سم دیازینون شیب ملایمی نشان داد.

در شکل ۳ الگوی تلفات ناپلی آرتمیا را در غلظت‌های مختلف سم دیازینون نشان داده شده است. بر اساس این نتایج الگوی تلفات ناپلی آرتمیا تا غلظت ۲۰ میلی گرم بر

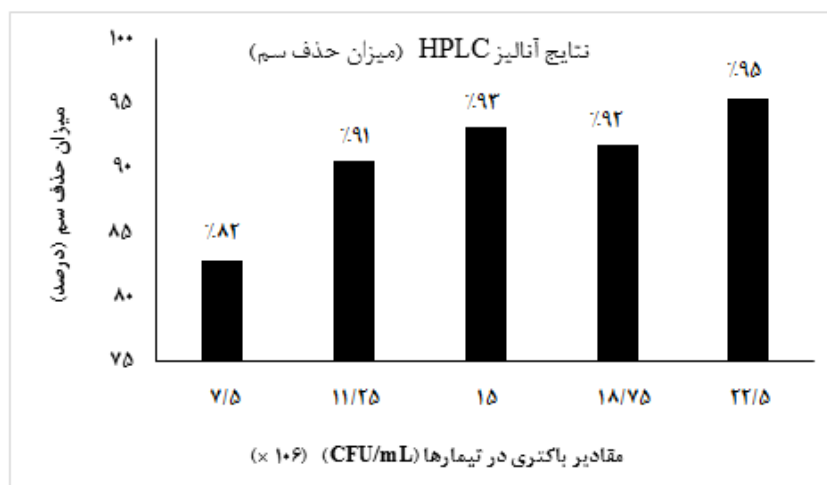

شکل ۳: مقایسه میزان مرگ و میر ناپلی آرتمیا در ارتباط با غلظت‌های مختلف سم دیازینون

Figure 3: Comparison of Artemia nauplii mortality in relation to different concentrations of diazinon

می‌شود، در پایین‌ترین غلظت باکتری ۸۲ درصد سم را حذف نمود. با افزایش تراکم باکتری میزان حذف سم افزایش یافته و بالاترین میزان حذف سم در تراکم $22/5 \times 10^6$ از باکتری مشاهده شده است.

ردیابی میزان کاهش سم با استفاده از دستگاه HPLC استفاده از دستگاه HPLC میزان کاهش مقدار سم در غلظت‌های مختلف باکتری محاسبه شد که نتایج آن در شکل ۴ نشان داده شده است. همان‌طوری که مشاهده

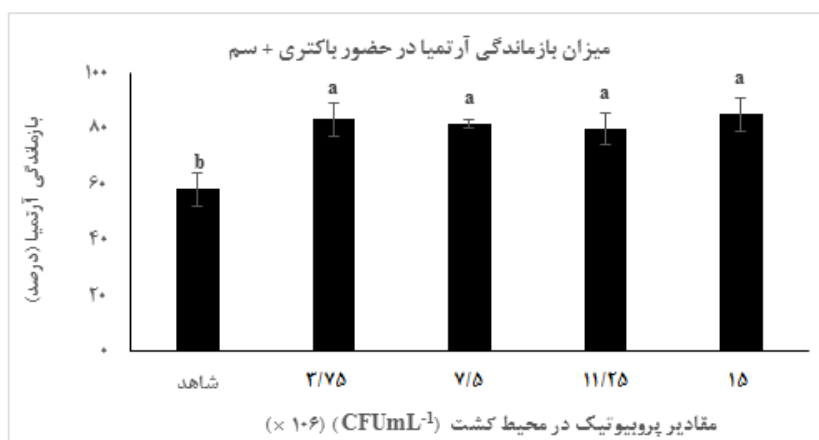

شکل ۴: درصد میزان کاهش سم در حضور مقادیر مختلف باکتری ($7.5-22.5 \times 10^6$ CFU mL⁻¹)

Figure 4: Percentage of toxin reduction in the presence of different amounts of bacteria ($7.5-22.5 \times 10^6$ CFU mL⁻¹)

سم به طور معنی‌داری باعث کاهش تلفات آرتمیا نسبت به تیمار شاهد شد ($p < 0.05$). اگرچه در تیمارهای باکتری غلظت‌های مختلف باکتری تفاوت معنی‌داری در کاهش تلفات نشان ندادند ($p > 0.05$).

میزان بازماندگی آرتمیا در حضور سم و باکتری
در شکل ۵ نتایج بازماندگی آرتمیا در حضور هم‌زمان سم و غلظت‌های مختلف باکتری نشان داده شده است. همان‌طوری‌که مشاهده می‌شود، افزودن هم‌زمان باکتری و

شکل ۵: درصد بازماندگی ناپلی آرتمیا در حضور سم و مقادیر مختلف باکتری ($3.75-15 \times 10^6$ CFU L^{-1}) در محیط

Figure 5: Survival percentage of *Artemia nauplii* in the presence of diazinon and different concentration of bacteria ($3.75-15 \times 10^6$ CFU L^{-1}) in the environment

Gao و همکاران (۲۰۱۷) سم دیازینون نتوانست جمعیت باکتری‌های *Bacteroidaceae_Bacteroides* و *Burkholderiales_Clostridiaceae* و *Erysipelotrichaceae_Coprobacillus* را تحت تاثیر قرار دهد. درحالی‌که جمعیت‌های باکتریایی *Lachnospiraceae_Butyrvibrio* و *Lachnospiraceae_Shuttle* و *Staphylococcaceae_Staphylococcus* پس از قرار گرفتن در معرض سم دیازینون به طور کامل مهار شدند. El-Hussain و همکاران (۲۰۱۴) نیز نشان دادند که برخی گروه‌های باکتریایی از جمله *Pseudomonas* ها دارای توانایی تجزیه بعضی آفت‌کش‌ها از جمله بنومیل هستند و این سم نه تنها هیچ تاثیر منفی بر رشد این باکتری‌ها ندارد بلکه به عنوان منبع کربن می‌تواند مورد تغذیه این باکتری‌ها قرار گیرد. Harishankar و همکاران (۲۰۱۳) گزارش کردند که غلظت ۱۰۰ میلی‌گرم بر لیتر آفت‌کش *chlorpyrifos* باعث مهار رشد باکتری *L. plantarum* شد درحالی‌که برای باکتری‌های *Lactococcus lactis* و

بحث

حساسیت باکتری‌ها به سموم آفت‌کش

گونه‌های مختلف باکتری در مقابل سموم کشاورزی حساسیت‌های مختلفی از خود نشان می‌دهند. در مطالعه حاضر باکتری *P. acidilactici* در غلظت‌های کمتر از ۱۲۵ میلی‌گرم بر لیتر از سم دیازینون توانایی رشد را از خود نشان داد. Thabit و El-Naggar (۲۰۱۳) نشان دادند که دیازینون هیچ تاثیری بر برخی باکتری‌ها از جمله *Bacillus aeruginosa* و *Pseudomonas amyloliquefaciens* ندارد و این باکتری‌ها قادر به جذب سم دیازینون و شکستن ساختار مولکولی آن می‌باشد. Hassanshahian (۲۰۱۶) گزارش کرد که باکتری‌های *P. fluorescens*، *Achromobacter piechaudii* و *putida* در غلظت‌های کمتر از ۱۰۰ میلی‌گرم بر لیتر قادر به استفاده از سم دیازینون به عنوان منبع کربن و انرژی هستند و این سم را تخریب می‌کنند، اما غلظت‌های بالای ۱۰۰ میلی‌گرم در لیتر برای این باکتری‌ها سمی است و باعث کاهش جمعیت این باکتری‌ها می‌شود. در مطالعه

L. fermentum مهار رشد در غلظت ۱۵۰۰ میلی‌گرم بر لیتر مشاهده شد.

اثر سم دیازینون بر بقاء آرتمیا فرانسیسکانا

در مطالعه حاضر، غلظت‌های ۵۰ و ۶۰ میلی‌گرم بر لیتر سم دیازینون باعث تلفات ۱۰۰ درصدی ناپلیوس‌های تازه تفریح شده شد. همچنین میزان LC_{50} ۲۴ ساعته سم دیازینون ۱۲ میلی‌گرم بر لیتر به دست آمد. در مطالعه شهابی‌نیا (۱۳۹۳) با بررسی آفت‌کش مالاتیون، LC_{50} ۲۴ ساعته برای گروه سنی تازه تفریح و ۴۸ ساعته *A. franciscana* به ترتیب ۱۱/۴۶ و ۷/۲۳ میلی‌گرم در لیتر به دست آمد. همچنین میزان ۲۰ میلی‌گرم در لیتر باعث تلفات ۹۵ درصدی در ناپلیوس ۴۸ ساعته شد. در مطالعه محیسنی و همکاران (۱۳۸۸) میزان LC_{50} ۲۴ ساعته برای ناپلیوس تازه تفریح شده *A. urmiana*، ناپلیوس ۲۴ و ۴۸ ساعته به ترتیب ۹/۶۳، ۱/۸۴ و ۹/۶۳ میلی‌گرم بر لیتر به دست آمد. در مطالعه حاضر، میزان تلفات نسبی بالا در غلظت‌های پایین مشاهده شد. به بیان دیگر، با افزایش غلظت دیازینون تلفات شدیدی دیده می‌شود و در شکل ۵ در حالت نمایی دارای شیب زیادی است و برعکس در غلظت‌های بالاتر، تا حدودی شیب منحنی تلفات کاهش پیدا کرده و منحنی به سمت خط مستقیم میل می‌کند. احتمالاً با توجه به متابولیسم بالای ناپلیوس آرتمیا در مراحل اولیه لاروی، شدت پالیده خواری بالاست. در طول زمان میزان سم در بدن موجود به دلیل انباشت مداوم و عدم توانایی موجود در متابولیزه کردن آن، افزایش می‌یابد و زمانی که غلظت سم از حد قابل تحمل برای موجود بالاتر رفت، تلفات رخ می‌دهد. اما در غلظت‌های بالاتر آفت‌کش، به دلیل تأثیر آنی و لحظه‌ای این آلاینده بر موجود، شدت پالیده خواری به شدت کاهش یافته است و در نتیجه با وجود غلظت بالای آلاینده در محیط، میزان نسبی ورود آن به بدن کاهش می‌یابد. این نکته در ارتباط با دافنی اثبات شده است (Taylor et al., 1998). در مطالعه‌ای محیسنی و همکاران (۱۳۸۸) تلفات نسبی ناپلی آرتمیا در غلظت‌های پایین‌تر آفت‌کش دیازینون دارای یک شیب تند و در غلظت‌های بالاتر میزان تلفات

شیب ملایمی را نشان داد و این نکته به لحاظ جمعیتی و زیست محیطی، مسئله نگران کننده‌ای به نظر می‌رسد. در مطالعه Varó و همکاران (۱۹۹۸)، میزان LC_{50} برای ۱۶ سویه از ناپلی *A. franciscana* و *A. parthenogenetica* برای سم ارگانوفسفره Chlorpyrifos کمتر از ۱۸ میلی‌گرم بر لیتر بود. Ali و همکاران (۲۰۱۸) گزارش دادند که LC_{50} ۲۴ و ۴۸ ساعته برای آفت‌کش مالاتیون به ترتیب ۵۳/۳ و ۱۷/۳ میلی‌گرم بر لیتر و برای آفت‌کش گلیفوسیت به ترتیب ۰/۲۸ و ۰/۱۹ میلی‌گرم بر لیتر برای ناپلی آرتمیا به دست آمد. گزارش شده است که آرتمیا حساسیت بیشتری به سم متیل پاراتیون در مقایسه با *Brachionus calyciflorus* و *Gambusia affinis* دارد (Fernandez-Casalderrey et al., 1992) و برعکس حساسیت کمتری به این سموم نسبت به بعضی بی‌مهرگان آبی شامل *Gammarus Daphnia magna*، *G. fossarum*، *G. pulex fasciatus*، *Simocephalus spp* دارد (Fernandez-Casalderrey et al., 1995). Stephenson (۱۹۹۱) اعلام کرد که گونه‌های یوری‌هالین از جمله *Artemia sp* و *B. plicatilis* ظرفیت تنظیم اسمزی بیشتری دارد و در برابر اثرات سمی آفت‌کش‌های ارگانوفسفره مقاومت بیشتری دارد. علاوه بر ترکیبات یک آفت‌کش، شوری، سختی و pH محیط می‌توانند نتایج آزمایش‌های اکوتوکسیولوژیک را به شدت تحت تأثیر قرار دهند. به طور کلی، سموم در محیط با شوری بالا اثرات کمتری دارند. تفاوت در میزان حساسیت آرتمیا به سموم ارگانوفسفره مختلف نسبت به سایر موجودات آبی به میزان اختلاف در قدرت مهار فعالیت آنزیم استیل کولین استراز دارد (Sánchez-Fortún et al., 1996).

تأثیر پروبیوتیک بر آرتمیا در حضور سم

مطالعات نشان داده که باکتری‌ها قادرند با استفاده از مکانیسم‌های مختلف اثرات سموم مختلف را خنثی کنند. در مطالعه حاضر، باکتری *P. acidilactici* به همراه سم دیازینون به محیط کشت آرتمیا اضافه شد و نقش باکتری در خنثی‌سازی سم دیازینون مشاهده شد. بالاترین میزان

حذف کنند.

پروبیوتیک‌ها یکپارچگی سد روده را افزایش می‌دهند و از این طریق جذب آفت‌کش‌ها را کاهش می‌دهند (Cho et al., 2012). ساز و کار اصلی اثرات سمی دیازینون بر موجودات هدف و غیر هدف مهار استیل کولین استراز است (Jameson et al., 2006)، اما محققان نشان داده‌اند که اثر دیازینون تنها اثرات سمی نیست و مطالعات متعددی نشان می‌دهد که دیازینون استرس اکسیداتیو را تحریک می‌کند و رادیکال‌های آزاد را در سیستم‌های بیولوژیک تولید می‌کند که مکانیسم اصلی سمیت ارگانو فسفات مزمن است (Jafari et al., 2012). سموم ارگانو فسفره میزان ROS^۱ (یک محرک اصلی آپوپتوز در اندام‌های مختلف است) را بالا می‌برد (Aluigi et al., 2010). در واقع، آپوپتوز نتیجه متداول برای قرار گرفتن در معرض سمی است که باعث تحریک استرس اکسیداتیو می‌شود (Abdel-Daim, 2016). دیازینون باعث افزایش پراکسیداسیون لیپیدها و کاهش نشانگرهای آنتی‌اکسیدانی از جمله کاهش گلوتاتیون، گلوتاتیون پراکسیداز، سوپراکسید دیسموتاز، کاتالاز و ظرفیت آنتی‌اکسیدانی تام می‌شود (Abdel-Daim, 2016). در یک مطالعه دیازینون، در دوزهای بالا باعث افزایش سطح مالون دی‌آلدئید، سوپراکسید دیسموتاز و گلوتاتیون S ترانسفراز و کاهش سطح گلوتاتیون، لاکتات دهیدروژناز و فعالیت‌های کولین استراز در موش شد (Jafari et al., 2012). محققان گزارش کردند، لاکتوباسیلوس‌ها طی دو پروسه جذب و حذف آنزیمی، آفت‌کش‌ها را حذف می‌کنند که با استفاده از آنزیم‌های فسفوتری استراز، متیل پاراتیون هیدرولاز و ارگانو فسفروس اسید هیدرولاز صورت می‌گیرد (Harishankar et al., 2013).

تلفات ناپلی آرتمیا در غلظت‌های مختلف سم دیازینون الگوی متفاوتی نشان داد به طوری که میزان تلفات در غلظت‌های بالاتر از ۵۰ میلی‌گرم بر لیتر ۱۰۰ درصد بود. از سوی دیگر، میزان تلفات در غلظت‌های بالای ۲۰ میلی‌گرم بر لیتر بالای ۷۰ درصد بود. میزان شیب تلفات در غلظت‌های پایین‌تر (۲۰-۰ میلی‌گرم)، تند و در غلظت‌های

بقاء ناپلی آرتمیا در محیط حاوی سم در حضور باکتری با غلظت $10^6 \times 15$ باکتری در میلی‌لیتر مشاهده شد. همچنین حذف سم به وسیله باکتری به میزان ۹۲٪ مشاهده شد. Li و همکاران (۲۰۱۸) گزارش کردند که بعد از آنالیز GC-MS عصاره سلولی سویه های *L. plantarum* هیچ‌گونه باقیمانده سمی در سویه P9 مشاهده نشد. بنابراین، این سویه قادر به تخریب آفت‌کش‌های ارگانو فسفره می‌باشد. چندین گروه از آنزیم‌های میکروبی، از جمله کربوکسیل استرازها، فسفاتازها (Bhalerao and Puranik, 2009)، فسفو تری استرازها (Weston and Amweg, 2007)، ارگانو فسفر هیدرولاز (Islam et al., 2010)، می‌توانند تخریب سموم ارگانو فسفرها را از طریق هیدرولیز استرهای اسید فسفریک تسهیل نمایند. Upadhyay و همکاران (۲۰۱۷) گزارش کردند باکتری‌های *L. B. subtilis* بر اساس *L. mesenteroides* *L. sanfrancisco lactis* پدیده اتصال به دیواره سلولی، تولید آنزیم‌های تجزیه‌کننده و با عمل بیوترانسفورماسیون قادر به تبدیل سموم به مواد کمتر سمی می‌باشند.

محققین گزارش کردند که بعد از استفاده از پروبیوتیک *L. rhamnosus* در محیط کشت *Drosophila melanogaster* که در معرض سموم آفت‌کش ارگانو فسفره قرار گرفته بودند، میزان بقاء در این تیمارها نسبت به تیمارهایی که از پروبیوتیک استفاده نشده بود، بالاتر بود که می‌تواند به علت حذف سموم ارگانو فسفره به وسیله باکتری *L. rhamnosus* باشد (Trinder et al., 2016). Daisley و همکاران (۲۰۱۸) گزارش دادند که حشره‌کش ارگانو فسفات کلروپیریفوس از طریق بیوترانسفورماسیون با یک انتقال مولکولی به مولکول سمی تر ۳، ۵، ۶-تری کلرو-۲-پیریدینول تبدیل می‌شود و در نتیجه پیامدهای بیولوژیک مرتبط و سمی بر سلامتی میزبان ایجاد می‌کند درحالی‌که گونه‌های باکتریایی خاصی، برای مثال، *Pseudomonas spp.* (ATCC700113)، *E. L. lactis* و *coli fermentum* قادر به استفاده از ۳، ۵، ۶-تری کلرو-۲-پیریدینول به عنوان منبع کربن و انرژی خود هستند و می‌توانند این حشره‌کش ارگانو فسفره را از محیط

¹ Reactive oxygen species

- Chiocchetti, G.M., Jadán-Piedra, C., Monedero, V., Zúñiga, M., Vélez, D. and Devesa, V., 2018.** Use of lactic acid bacteria and yeasts to reduce exposure to chemical food contaminants and toxicity. *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*, 1-12. DOI: 10.1080/10408398.2017.1421521
- Cho, I., Yamanishi, S., Cox, L., Methé, B.A., Zavadil, J., Li, K., Gao, Z., Mahana, D., Raju, K., Teitler, I. and Li, H., 2012.** Antibiotics in early life alter the murine colonic microbiome and adiposity. *Nature*, 488(7413):621. DOI.org/10.1038/nature11400
- Chu, Y., Li, Y., Wang, Y., Li, B. and Zhang, Y., 2018.** Investigation of interaction modes involved in alkaline phosphatase and organophosphorus pesticides via molecular simulations. *Food Chemistry*, 254: 80–86. DOI: 10.1016/j.foodchem.2018.01.187
- CLSI (Clinical and Laboratory Standards Institute), 2009.** Methods for Dilution Antimicrobial Susceptibility Tests for Bacteria that Grow Aerobically. 17th. ed. Approved Standard. Wayne, PA.
- Coupe, R.H., Manning, M.A., Foreman, W.T., Goolsby, D.A. and Majewski, M.S., 2000.** Occurrence of pesticides in rain and air in urban and agricultural areas of Mississippi, April–September 1995. *Science of the Total Environment*, 248(2): 227-240. DOI: 10.1016/s0048-9697(99)00545-8
- Cycon, M. and Piotrowska-Seget, Z., 2016.** Pyrethroid-Degrading Microorganisms and Their Potential for the Bioremediation of Contaminated Soils: A Review. *Frontiers in Microbiology*, 7: 1463. DOI: 10.3389/fmicb.2016.01463
- Daisley, B.A., Trinder, M., McDowell, T.W., Collins, S.L., Sumarah, M.W. and Reid, G., 2018.** Microbiota-mediated modulation of organophosphate insecticide toxicity by species-dependent lactobacilli interactions in a *Drosophila melanogaster* insect model. *Applied and Environmental Microbiology*, 84: e02820-17. DOI: 10.1128/AEM.02820-17
- Dean, J.R., 2009.** Extraction techniques in Analytical Sciences. John Wiley and Sons ltd, 38-42
- Dogi, C.A., Armando, R., Luduena, R., de Moreno de LeBlanc, A., Rosa, C.A., Dalcero, A. and Cavaglieri, L., 2011.** *Saccharomyces cerevisiae* strains retain their viability and aflatoxin B1 binding ability under gastrointestinal conditions and improve ruminal fermentation. *Food Addit Contam Part A Chem Anal Control Expo Risk Assess*, 28: 1705–1711. DOI: 10.1128/AEM.02820-17
- Dutta, H.M. and Arends, D.A., 2003.** Effects of endosulfan on brain acetylcholinesterase activity in juvenile bluegill sunfish. *Environmental Research*, 91(3): 157-162. DOI:10.1016/S0013-9351(02)00062-2
- El-Bakouri, H., Morillo, J., Usero, J. and Ouassini, A., 2008.** Potential use of organic waste substances as an ecological technique to reduce pesticide ground water contamination. *Journal of Hydrology*, 353(3-4): 335-342. DOI: 10.1016/j.jhydrol.2008.02.019

- El-Hussein, A.A., Elsalahi, R.H., Osman, A.G., Sherif, A.M. and El-Siddig, M.A., 2014.** Isolation and 16S rRNA-Based Identification of Benomyl-Degrading Bacteria. *British Biotechnology Journal*, 4: 670-683. DOI: 10.9734/BBJ/2014/10633
- Fernandez-Casalderrey, A., Ferrando, M.D. and Andreu-Moliner, E., 1992.** Acute toxicity of several pesticides to rotifer (*Brachionus calyciflorus*). *Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology*, 48: 14-17. DOI: 10.1007/BF00197477
- Fernandez-Casalderrey, A., Ferrando, M.D. and Andreu-Moliner, E., 1995.** Chronic toxicity of methylparathion to *Daphnia magna*: Effects on survival, reproduction and growth. *Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology*, 54: 43-49. DOI: 10.1007/BF00196268
- Gao, B., Bian, X., Mahbub, R. and Lu, K., 2017.** Sex-Specific Effects of Organophosphate Diazinon on the Gut Microbiome and Its Metabolic Functions. *Environmental Health Perspectives*, 125: 198–206. DOI: 10.1289/EHP202
- Guzzella, L., Gronda, A. and Colombo, L., 1997.** Acute toxicity of organophosphorus insecticides to marine invertebrates. *Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology*, 59(2): 313-320. DOI: 10.1007/s001289900481
- Hamm, J.T. and Hinton, D.E., 2000.** The role of development and duration of exposure to the embryotoxicity of diazinon. *Aquatic Toxicology*, 48(4): 403-418. DOI: 10.1016/S0166-445X(99)00065-X
- Harishankar, M.K., Sasikala, C. and Ramya, M., 2013.** Efficiency of the intestinal bacteria in the degradation of the toxic pesticide, chlorpyrifos. *Biotechnology*, 3: 137–142. DOI:10.1007/s13205-012-0078-0
- Hassanshahian, M., 2016.** Isolation and Characterization of Diazinon Degrading Bacteria from Contaminated Agriculture Soils. *Iranian Journal of Toxicology*, 10(4): 13-20.
- Islam, S.M., Math, R.K., Cho, K.M., Lim, W.J., Hong, S.Y., Kim, J.M., Yun, M.G., Cho, J.J. and Yun, H.D., 2010.** Organophosphorus hydrolase (OpdB) of *Lactobacillus brevis* WCP902 from kimchi is able to degrade organophosphorus pesticides. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 58: 5380–5386. DOI: 10.1021/jf903878e
- Jafari, M., Salehi, M., Ahmadi, S., Asgari, A., Abasnezhad, M. and Hajigholamali, M., 2012.** The role of oxidative stress in diazinon-induced tissues toxicity in Wistar and Norway rats. *Toxicology Mechanisms and Methods*, 22(8): 638-647. DOI: 10.3109/15376516.2012.716090
- Jameson, R.R., Seidler, F.J. and Slotkin, T.A., 2006.** Nonenzymatic functions of acetylcholinesterase splice variants in the developmental neurotoxicity of organophosphates: chlorpyrifos, chlorpyrifos oxon, and diazinon. *Environmental Health Perspectives*, 115(1): 65-70. DOI: 10.1289/ehp.9487
- Koprucu, S.S., Koprucu, K., Ural, M.S.,**

- Ispir, U. and Pala, M., 2006.** Acute toxicity of organophosphorous pesticide diazinon and its effects on behavior and some hematological parameters of fingerling European catfish (*Silurus glanis* L.). *Pesticide Biochemistry and Physiology*, 86(2): 99-105. DOI: 10.1016/j.pestbp.2006.02.001
- Larkin, D.J. and Tjeerdema, R.S., 2000.** Fate and effects of diazinon. *Reviews of Environmental Contamination and Toxicology*, 166: 49-82.
- Li, C., Ma, Y., Mi, Z., Huo, R., Zhou, T., Hai, H., Kwok, L.Y., Chen, Y., Sun, Z. and Zhang, H., 2018.** Screening for *Lactobacillus plantarum* Strains that Possess Organophosphorus Pesticide-Degrading Activity and Metabolomic Analysis of Phorate Degradation. *Frontiers in Microbiology*, 9: 2048. DOI: 10.3389/fmicb.2018.02048
- Planas, M., Vazquez, J.A., Marques, J., Peres-Lomba, R., Gonzalez, M.P. and Murado, M., 2004.** Enhancement of rotifer (*Brachionus plicatilis*) growth by using terrestrial lactic acid bacteria. *Aquaculture*, 240: 313-329. DOI: 10.1016/j.aquaculture.2004.07.016
- Russell, R.J., Scott, C., Jackson, C.J., Pandey, G., Taylor, M.C., Choppin, C.W., Liu, J.W. and Oakeshott, J.G., 2011.** The evolution of new enzyme function: lessons from xenobiotic metabolizing bacteria versus insecticide-resistant insects. *Evolutionary Applications*, 4: 225-248. DOI: 10.1111/j.1752-4571.2010.00175.x
- Sánchez-Fortún, S., Sanz, F. and Barahona, M.V., 1996.** Acute toxicity of several organophosphorous insecticides and protection by cholinergic antagonists and 2-PAM on *Artemia salina* larvae. *Archives of Environmental Contamination and Toxicology*, 31(3): 391-398. DOI: 10.1007/BF00212678
- Sorgeloos, P., Dhert, P. and Candreva, P., 2001.** Use of the brine shrimp, *Artemia* spp., in marine fish larviculture. *Aquaculture*, 200(1): 147-159. DOI: 10.1016/S0044-8486(01)00698-6
- Stephenson, G.L., Kaushik, N.K. and Solomon, K.R., 1991.** Acute toxicity of pure pentachlorophenol and a technical formulation to three species of *Daphnia*. *Archives of Environmental Contamination and Toxicology*, 20: 73-80. DOI: 10.1007/BF01065331
- Sucahyo, D., van Straalen, N.M., Krave, A. and van Gestel, C.A., 2008.** Acute toxicity of pesticides to the tropical freshwater shrimp *Caridina laevis*. *Ecotoxicology and Environmental Safety*, 69(3): 421-427. DOI: 10.1016/j.ecoenv.2007.06.003
- Taylor, G., Baird, D.J. and Soares, A.M., 1998.** Surface binding of contaminants by algae: consequences for lethal toxicity and feeding to *D. magna*. *Environmental Toxicology and Chemistry*, 17: 412-419. DOI:10.1002/etc.5620170310
- Thabit, T.M.A. and El-Naggar, M.A.H., 2013.** Diazinon decomposition by soil bacteria and identification of degradation products by GC-MS. *Soil and Environment*,

32: 96-99.

Trinder, M., Bisanz, J.E., Burton, J.P. and Reid, G., 2015. Probiotic lactobacilli: a potential prophylactic treatment for reducing pesticide absorption in humans and wildlife. *Beneficial Microbes*, 6: 841–847. DOI: 10.3920/BM2015.0022

Trinder, M., McDowell, T.W., Daisley, B.A., Ali, S.N., Leong, H.S., Sumarah, M.W. and Reid, G., 2016. Probiotic *Lactobacillus rhamnosus* reduces organophosphate pesticide absorption and toxicity to *Drosophila melanogaster*. *Applied and Environmental Microbiology*, 82(20): 6204–6213. DOI:10.1128/aem.01510-16

Upadhyay, L.S. and Dutt, A., 2017. Microbial detoxification of residual organophosphate pesticides in agricultural practices. In *Microbial Biotechnology*, Springer, Singapore, 225-242 DOI: 10.1007/978-981-10-6847-8_10

Varó, I., Serrano, R., Navarro, J.C., López, F.J. and Amat, F., 1998. Acute lethal toxicity of the organophosphorus pesticide chlorpyrifos to different species and strains of *Artemia*. *Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology*, 61(6): 778-785. DOI: 10.1007/s001289900828

Weston, D.P. and Amweg, E.L., 2007. Whole-sediment toxicity identification evaluation tools for pyrethroid insecticides: II. Esterase addition. *Environmental Toxicology and Chemistry*, 26: 2397–2404. DOI: 10.1897/07-018R.1

The effect of probiotic *Pediococcus acidilactici* on reduction of toxicity of diazinon to *Artemia franciscana* nauplii

Moradi, F.¹; Ahmadifard, N.^{1*}; Tukmechi, A.²

*n.ahmadifard@urmia.ac.ir

1-Department of fisheries, Faculty of Natural Resources, Urmia University, P.O. Box: 46414-356, Urmia, Iran.

2-Department of Microbiology, Faculty of Veterinary Medicine, Urmia University, P.O. Box: 46414-356, Urmia, Iran, Email

Abstract

In recent years, the use of bacteria is growing to research into the reduction of chemical pollutants. However, no information has been reported on the protective effect of these bacteria on living organisms, including *Artemia*. Thus, the effect of probiotic *Pediococcus acidilactici* on reduction of diazinon pesticide toxicity in *Artemia franciscana* was investigated. In the first, the lethal dose of diazinon toxin was determined on *Artemia* nauplii. Then five treatments of different probiotic concentrations (3.75×10^6 , 7.5×10^6 , 11.25×10^6 and 15×10^6 CFU mL⁻¹) were used to evaluate the reducing effect of the diazinon in the culture media of *Artemia* nauplii. For to this, five concentrations of 20 to 60 mg L⁻¹ were used to determine the 24h-LC₅₀ toxicant concentration in *A. franciscana*, which at the lowest concentration, the mortality rate was more than 50% over a 24-hour period. In the second experiment, the concentrations of 12 to 18 mg L⁻¹ diazinon were used. Based on the results, the 24h-LC₅₀ lethal concentration was calculated as 12 mg L⁻¹. The amount of diazinon in different concentrations of probiotic bacteria was calculated by gas chromatography. Toxin removal was observed at 82% at the lowest bacterial concentration (7.5×10^6 CFU mL⁻¹) and 95% at the highest density (22.5×10^6 CFU mL⁻¹). Simultaneous addition of bacteria and diazinon significantly reduced *Artemia* mortality compared to the control treatment ($p < 0.05$). However, in different probiotic treatments, bacterial concentrations showed no significant difference in *Artemia* mortality ($p > 0.05$). The results of this study indicated that the probiotic *P. acidilactici* has a significant effect on reducing the toxicity of diazinon as an organophosphorus toxin. The results also showed that the simultaneous presence of diazinon and bacteria on the rate of *Artemia* mortality indicates the elimination and inactivation of the toxin by the bacteria.

Keywords: *Artemia*, Bacteria, Probiotic, Diazinon, Organophosphorus pesticides

---

*Corresponding author